

KIR. KÖZJEGYZŐK
K Ö Z L Ö N Y E

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

KIADJA
A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYLETE.

Megjelenik havonként egyszer.
(július és augusztus hónapok kivételével.)

Felelős szerkesztő és kiadó:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR DR.
budapesti kir. közjegyző.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkívüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő és kiadó: SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr. budapesti kir. közjegyző.
KIADJA: A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYLETE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Thököly-út 39. Telefon: 297—069

Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekk számlája: 41.951.

A német végrendekezési jog.

(A német jogász akadémia öröklési jogot kodifikáló bizottságának emlékirata.)

Közli: *Singer ny. járásbírósi elnök, München.*

Fordította: *Susich Ervin dr. kir. közjegyzőhelyettes.**)

I. Az emlékirat, amely a célirányos adathalmazon, úgymint: a történeti és alapkérdéseken, a végrendeleti szabadságon, az egyéni végrendekezésen, a végrendekezési képességen, a végrendekezési alakiságokon, a cédulára írt és szükségvégrendeletek, a végrendelet visszavonása, a végrendelet kihirdetésén, továbbá a végrendeletek értelmezésére, a végrendeletek semmisségi és azok megsemmisítésére vonatkozó elgondolásokon épült fel az okok éles elhatárolásával és mélyen szántó méltatásával különösen abban a tekintetben válik ki, hogy a most fennálló jogszabályokból mi tartassék meg és mi képezze a változtatás tárgyát?

*) A Kir. Közjegyzők Közlönye 1938. évi 7. számában a 284. és következő lapokon megjelent cikkben Krenner Zoltán dr. kir. közjegyző már nagy vonalakban ismertette a fenthivatkozott emlékirat alapján alkotott 1938. évi július 31-iki törvényt. A harmadik birodalom különleges jegászi felfogását visszatükröző törvény alapját képező emlékirat részletes ismertetését tartalmazó, a „Deutsche Notar-Zeitschrift“ 1938. 2. számában megjelent cikk közlését a végrendekezési jog szoros közjegyzői kapcsolatára tekintettel indokoltnak találjuk — annál inkább, mert az időközben törvényerőre emelkedett új végrendekezési jog az emlékirat elvi álláspontjait majdnem mindenben elfogadta.

Singer—Susich Ervin dr.: A német végrendekezési jog.

Cróber Aladár dr.: A magyaros váltósözveg kérdéséhez.

A budapesti közjegyzők számának és az örökösödési ügyekben való működési körének újabb megállapítása.

Közlemények.

Kinevezés.

Áthelyezések.

Allamtitkári kinevezés.

A budapesti kamara közgyűlése és társas vacsorája.

Az országos egylet közgyűlése.

Eljárás közjegyzők ellen a 4850/1938. M. E. számú rendeletben írt bejelentés elmulasztása miatt.

Díjítalány csak az átadott vagyontárgyak értéke után jár.

A szudétanémet vidék igazságszolgáltatásának a németbirodalmi igazságszolgáltatásba való bekapcsolásával összefüggő nemzetközi kérdések szabályozása.

Közjegyzői adomány a „Magyar a magyarért“ akcióra.

Olesó árú utazás Olaszországba.

Helyreigazítás.

Rendeletek.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Magyar Jogi Szemle.

Jog.

Deutsche Notar-Zeitschrift.

Illetékügyi Közlöny.

Joggyakorlat.

Magánjog.

Szerkesztői üzenetek.

J. A.

D. L.

D. D.

H. E.

K. D.

A Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek

Nyugdíjintézete közleményei.

A végrendelező önkényének határt kell, hogy szabjon a felelősség tudat és a közösségi érzés, mely elgondolás, mint alaptétel állított fel.

Ez győzze meg az örökhagyót az új öröklési jog előszavaként, hogy akit a törvényi öröklés rendje ki nem elégít, hogy az a család, a törzs, a nép és az öröklési erkölcsökkel szemben fennálló felelősségének tudatában, mint tiszteletreméltó néptárs végrendelezék, mely végrendelezés azonban ne jelentse a végrendelező akaratának teljes trónfosztását.

Az emlékirat értelmében a jelenlegi szabályok azonban túlnyomó részben érvényben maradnak.

II. A mai idők személyi és gazdasági különbözőségei, valamint azok áttekinthetlensége miatt a végrendelezési szabadság marad ugyan az alaptétel; és a hatósági jóváhagyás bevezetése alapos okoknál fogva elutasított.

Végrendelezni csak személyesen lehet, helyettes által végrendelet nem alkotható még a törvényes képviselő által sem, a végrendelet egyes rendelkezéseinek érvényessége idegenre nem bízható, úgyszintén nem nevezheti meg idegen a hagyományos személy vagy pedig a hagyomány tárgyát.

Ezek a rendelkezések a mostani jogállapotnak is megfelelőek.

III. A végrendelezési képesség nagyjából az eddigi jogszabályoknak megfelelően szabályoztatott.

Mindezek dacára azonban két üdvös változással és pedig:

1. A végrendelezési képesség felemelése a 16. évről a betöltött 18 évre, egyben utalással az öröklési szerződések megkötésének lehetőségére a férjes asszonyoknál is, a végtét, hogy komolytalan rendelkezések megakadályoztathassanak.

2. Ragaszkodás a szóbeli közvégrendelethez;

Az eddigi végrendelezési képesség esetei külön képezik a vita tárgyát.

A gondnokság alá helyezettek ama joga tekintetében, hogy a korábban tett végrendelezéseket, a B. G. B.* 225. II. §-a alapján visszavonhassák — egyöntetű felfogás nem alakult ki, noha az értekezlet legszívesebben ennek megengedését akarta elfogadni a korábbi erre vonatkozó rendelkezések kizárásával.

*) Bürgerliche Gesetzbuch.

Teljesen visszautasított a végrendelezési képesség szempontjából a lucidum intervallumnak a tekintetbe vétele és ugyan csak elutasított annak az elfogadása, hogy az öröklött betegségben szenvedők és a súlyosan bűnözők végrendeletet ne alkothassanak.

IV. Az emlékirat „A végrendelezés és annak alapjai“ című fejezete, a cím fontosságának megfelelően, a legterjedelmesebb helyet foglalja el és különösen a saját kézírásos végrendelezésnek a kérdése tárgyalatott abból a szempontból, hogy ez a végrendelezési forma fenntartassék-e vagy pedig eltöröltessék?

A) A sajátkezűleg irt (holograf) végrendelet ellen a következő aggályokat támasztották:

1. hogy a liberális nem pedig a nemzetiszocialista világ felfogását szolgálja,

2. szakszerű és jogi kitanítása az örökhagyónak a tekintetben, hogy a felelősség tudattól és a közösségi gondolattól átítatott öröklési törvényt tartsa szem előtt.

3. hiányzó létbehelyezési kényszer.

4. annak veszélye, hogy a végrendelező akaratának megmásításnak, meghamisításnak van kitéve, azonkívül esetleges kétségbevonása annak, hogy a végrendeletnek tényleg a végrendelező a szerzője.

5. az ilyen végrendeletnek hosszabb ideig való titokban maradása a halál után.

6. a kényszerű alakítások be nem tartása.

7. elhatárolási nehézségek, a tervezetek és csupán feljegyzések tekintetében.

8. homályos és kétértelmű kifejezési módok, különösen pedig ellentmondó rendelkezések.

9. a népi közösség és a felelősségtudat kárára tett rendelkezések az akaratgyenge és felelősségtudat nélküli örökhagyónak befolyásolása révén a közösség és a kötelesség érzés kárára tett rendelkezéssel.

10. a bíróság tekintélyének megsértése, amidőn okiratul papírrongyok és piszkosai könyvek használtak fel.

11. B. G. B. 313. §-a szerint közvégrendeletek alakjának összehasonlítása a fontosabb magánvégrendeletek alakjával.

12. az alaki szükségörökjog felelevenítése.

B) A sajátkezűleg írt (holograf) végrendelet eltörlése ellen pedig a következő elgondolások hozattak fel.

1. a kézzel írott végrendelet általában köteleességszerűen van szerkesztve, ennek az ellenkezője, inkább ritka kivétel.

2. az örökhatyó akarata holograf végrendeletben gyakran pontosabban van előadva, mint a közvégrendeletben, amely (t. i. a közvégrendelet) a sablon veszélyének és különböző illetékjogi elgondolásoknak van kitéve.

3. a holograf végrendelet inkább népszerű, annak olesósága és különösen a változott gazdasági viszonyokhoz való, nem agálytalanul megemlített alkalmazkodása révén. A holograf végrendelet megszüntetése a nép jogfosztásának volna tekinthető.

4. az örökhatyó gátlásai a tanúkkal, a végrendeletet felvevő közeg, a bíróság és a bírósági előesarnokban való várakozással szemben.

5. a kézzel írott végrendelet méltóbb és célirányosabb forma kisebb fontosságú intézkedéseknél, tehát meggátolja a bíróságnak és az örökhatyónak bizonyos fokú túlterhelését.

6. a közvégrendelet egyedüli uralma gátat vet egyes személyek esetleges üdvös végrendeleti intézkedéseinek és a céljavesztett végrendeletek visszavonásának.

7. a sajátkézzel írott végrendelet minden körülmények között fenntartandó, mint esetleges szükségvégrendelet.

A holograf végrendelet eltörlésének agályai ellen a következő ellenérvek hozhatók fel:

ad. 1. ennek a szabálynak és kivételnek felállítását nem lehet teljesen helyeselni. Az emlékirat maga is a köteleesség sértő rendelkezések számának csökkentéséről beszél a holograf végrendelet megszüntetése által és a leggyakoribb esetként az öreg úr felelősségtudat nélküliségét említi, aki újból házasodik, vagy pedig házvezetónőt vesz fel és ugyancsak, mint nem ritka esetet említi fel az újból férjhezmenő özvegyasszony esetleges felelősségtudat nélküliségét. Ettől eltekintve a közvégrendeletben is a köteleesség teljesítés a szabály, ennek az ellenkezője a még ritkább kivétel. (46).

ad. 2. a birodalmi hivatalnoki törvény és a *R. N. O.** 77/8. alapján a jogásznak a ma elmélyített hivatali kötelessége folytán szabálynak vehetjük, hogy az az örökhatyó akarátát teljes egé-

szében híven adja vissza, a sablont pedig elkerüli. A holograf végrendeletben is érvényesülhetnek adóügyi meggondolások.

Az emlékirat a 45. oldalon különben is megemlíti, az egyes örökhatyók közömbösségét és rendetlenségét, nem különben sokaknak ellenszenvét, arra gondolni, ami a halállal van összefüggésben és a laikusoknak öntudatlanul is raffinált sok kétértelműségét akkor, amidőn valójában egyértelműségre (szabatos kifejezésre) törekszenek.

ad. 3. ennél az esetnél a szegénységi jogra és a közvégrendeletnél lehetséges költségcsökkentésre kell utalni.

A holograf végrendelet ellenségei azt hozzák fel, hogy az örökhatyóra előnyös költségmentesség csupán a költségeknek az örökösökre való áthárítását jelenti. Igaz ugyan, hogy az emlékirat a 48. oldalon feltételezi, hogy ingatlan aránylag ritkán fog a hagyatékhöz tartozni, azonkívül kétes, hogy nem kellene-e a kétséget kizáró esetek részére bizonyos enyhítések alkalmazása. A jogfosztásnak a feltételezése túl sötétnek látszik.

Az 1855-i bajor örökjóság törvény, amely nem sanctios (kényszerű) törvény ugyan, csak 4 esetben nyert alkalmazást. Népszerű maradt az ősi vagyomból eltávozó örökösök készpénzzel való kielégítésének intézménye, vagy pedig azoknak jelzálogi bekebelezéssel való biztosítása. Ez utóbbit gyakran átsorsolási joggal is ruházták fel.

A birodalmi Erbhofgesetz az ily értelmű kielégítéseket eltörli, amit azonban még nem lehet jogfosztásnak tekinteni. Az individuális rendszer az adósnak minden vagyonára megengedi a végrehajtást, de a közetikán alapuló adósvédelem ezt megtiltja és a hitelezőt messzemenően korlátozza; ezért azonban a hitelezőt még nem lehet jogfosztottnak tekinteni.

ad. 4. a gátlások el fognak tűnni, ha a tanú kényszer a közvégrendeletnél eltöröltetik, figyelemmel a jogszolgáltatónak mai állására, — lásd a 2-höz írt észrevételeket, — miért is célszerű volna, ha kizárólag csak a közjegyzőt tennék illetékessé (t. i. ha nem az ügyvéd közjegyzőséget tartanak fenn.).

Abból kell ugyanis kiindulni, hogy az átlagos néptárs a hatóságokat tiszteli és a liberális bizalmatlanságot nem szabad pártfogolni.

ad. 5. a kézírásos cédulák a hatóság tekintélyét sértik. A hatóságok szükségtelen zaklatása mindennemű kisebb dolgokkal

*) Reichsnotariatsordnung.

mindennapi jelenség, ezt azonban, sajnos, törvényekkel sem lehet meggátolni. Kisebb vagyonokról való végrendekezés különben is csekélyebb számban fordul elő, ezért az előforduló kisebb ügyek és csekély számú eseteknek nem szabad, hogy a fontosabb ügyek és nagyobb számú esetek rendezését befolyásolják.

ad. 6. aki nem végrendelezik, az megelégszik a törvényi öröklés szabályaival, mely öröklést különben is az akarattal meghatározott végrendekezés mintaképévé és vezérfonalává kell fejleszteni.

A végrendeletnek az idő által való célja vesztése ellen, ami különben a holograf végrendeletnél is előfordul, határidő kitérésével lehet védekezni. Lassanként a nép az általános okirati alakhoz fog hozzászokni.

ad. 7. az emlékirat igen találóan azt akarja elérni, hogy a közzévégrendeleti kényszer minden erővel támogassák és hogy a német népet a nyilvános szóbeli végrendelet intézményének nyerjék meg és pedig úgy, hogy ennek előnyeiről és a holograf végrendelet hátrányairól különösen az újságokban és a rádióban felvilágosítják. Ezen a téren a nemzetiszocialista jogszolgáltatás is támogatóan működhetik közre.

A lassankénti megszokás folytán a holograf szükségvégrendelet iránti szeretet idővel meg fog szűnni, mert aki a törvényi örökléssel nincs megelégedve, az végrendelezék idejében, a közokiratokra nézve előírt alakban.

Azokat az érveket mérlegelve, melyek a holograf végrendelet mellett és amelyek ellene szólnak, feltétlenül az ellene szóló érvek vannak túlsúlyban. Az írásos végrendelet eltörlése által minden egészséges jogpolitikának az az elve nyerne megvalósulást, hogy „elkerülni jobb, mint orvosolni, vezetni jobb, mint megsemmisíteni“, ezért a jogbiztonság érdekében meg lehet kívánni a holograf végrendelettről való lemondás áldozatát, annál is inkább, mivel manapság a végrendekezés fontosabb jogi tény, mint amilyen az azelőtt volt.

A bizottság túlnyomó többsége a kézírásos (holograf) végrendelet mellett foglalt állást és ezzel az előbbi nézetét megváltoztatta. Ezenkívül azonban, az alaki kellékek leegyszerűsítését is javasolja. A vezeték és keresztnévvel való aláírást csak kívánatos kellékként javasolja; a családi levél mintájára becéző nevek, a családi állapot, vagy pedig a keresztnév megjelölésével elegendőnek véli;

a bizottság többsége az időnek és helynek megjelölését a katonai végrendelet mintájára kellékként javasolja, kiindulva abból a felfogásból, hogy minden valószínűség szerint a levél-alak mintájára kiállított kézírásos végrendeletet a jövőben is mindig a hely és az idő feltüntetésével fogják ellátni. Ama kelléktől való eltekintést, hogy az okmányt az aláírásnak kell térbelileg lezárnia, csak abban az esetben javasolja, hogy ha a végrendekezésnek és az aláírásnak egysége a külalakból kétségen kívül megállapítható.

Hogy az alaki kellékek meglazítása javulást jelent-e, a jogbiztonság, jogtisztaság, több, különösen kelet nélküli holograf végrendelet szempontjából kétségesnek látszik. A levél alakú végrendeleteknél meg lehetne barátkozni azzal a könnyítéssel, hogy a helynek nyomtatott alakban való megjelölése elegendő legyen.

Helyeselni lehet a holograf végrendeletet érintő új javaslatokat, amelyek a végrendeleti alakot írják elő az utólagos végakarati változtatásoknál, ha ezek a változtatások az egyszerű hatálytalánítás keretein túllépnek és, hogy a közös végrendeleteknél megelégszik a másik házastárs egyszerű aláírásával. A bírósági letétbe helyezési kényszerrel joggal elutasították.

A közzévégrendelet és pedig úgy a nyilvános szóbeli és a nyilvánosan átadott végrendelet mindkét alakjában továbbra is megmarad. De Vogels dícséretes javaslata szerint a tanúkényszer el-esik. Itt az örökhagyó kívánságaihoz képest facultative van megengedve a tanú alkalmazása, amihez még a végrendeleti végrehajtónak a végrendelet felvételénél való közreműködő személyek köréből való kizárása is járul. Tekintettel a közzévégrendeletnél nem ritkán előforduló alaki hibákra, az alaki kellékek számának csökkentését javasolták, amely elgondolás ellen a bizottság számos tagja aggályát fejezte ki, ezért egy jegyzékben az eddigi kényszerű alaki kellékeket kényszerű és lehetőségi kellékekre osztották fel.

A többség végül csak a helynek és napnak megjelölését akarja kényszerű kellékként előírni és a joggyakorlat részére esetről-esetre bizonyos könnyebbségeket javasol.

Ama aggályok ellen, hogy minden könnyítés csak hanyagságra fog vezetni és ezáltal a jogbiztonságot csorbítaná, az ellenérdekűek azzal érvelnek, hogy a kívánatos kellékek minden kötelességtudó jogi közeg szemében kényszerű kellékként fognak szerepelni és ezért azokat figyelembe fogják venni. Ha azonban

a kívánatos kellékek ugyanolyan hatással lennének, mint az előírással szükségkellékek, akkor felesleges az előbbieket elkülöníteni. Ez a dátum és hely megjelölésére is vonatkozik, az utóbbi különben is az esetlegesen megengedendő holograf végrendeletnél a jogbiztonság érdekében szükséges.

Kívánatos-e az okiratoló jogiközeg tanácsadási kötelessége?

E kötelesség fontosságát kiemeli a tanácsadási kötelességre való fokozott utalás és az a megfontolás, hogy csak a nyíltan megmagyarázott végrendelet esetében van biztosíték arra vonatkozóan, hogy a felelősség érzet és a népközösség gondolata érvényesüljön. Bevallják ugyan, hogy a közvégrendeletnél sem szabad túlságosan arra számítani, hogy a tanácsadás folytán a felelősségérzet gondolata túlságosan érvényesülne.

A bizottság többsége a tanácsadás kötelezettségének törvénybeiktatása ellen foglalt állást, elővigyázatosság okából azonban e tekintetben is megfelelő ajánlatot tesz. A közjegyző egyedül illetőségéről nem tárgyaltak, de a közjegyzők kizárólagos illetékességének előnyei már régebben elismerést nyertek. Azok az aggályok, — hogy egyes ügyködő közjegyzők különösen, akik a díjakra rá vannak utalva, a végrendeletek átvételénél kisebb szigorral járnának el, mint a többiek (vagyonosabbak) — a közjegyzői törvény 15. §-a által tárgytalanná váltak.

V. A holograf végrendeletnek szűk területén, a végrendeletek mellett való parallel fenntartását, az úgynevezett kisebb jelentőségű dolgokról kiállított cédulákat is, mint testamentum parentum inter liberost joggal elvetették.

A B. G. B. szükségvégrendeletei megtartattak, de indokolt könnyítéseket teremtettek a 3 tanús végrendeleteknél, a 3 hónapos érvényességi időt a javaslat egy hónapra akarja leszállítani, a kézírásos szükségvégrendeletet pedig elvetették.

VI. A hatálytalanítási formák az eddigiek maradnak. A B. G. B. 2257., a 2258. §-aihoz, kiegészítő intézkedéseket is kapcsolnak.

Felvilágosítási kötelezettséget javasolnak a végrendeletnek a hivatalos őrizetbe való visszavételének alkalmából.

A B. G. B. 2257., 2258. §-ait, mint magyarázó rendelkezéseket javasolják fenntartani és ugyancsak további érvénybemaradását javasolják a véletlenül megsemmisült végrendeletnek, ha az így megsemmisült végrendelet tartalma bizonyítható.

Annak elkerülésére, hogy bírósági létben őrzött végrendeletek esetleg idejüket múltják, különböző megoldási módokról tár-

gyaltak. Ezek a lehetőségek a határidő kifizetés 30—54 évig, a visszavételre való felszólítás, ha a végrendelet 10 év óta őrizetben van és a sajtó útján való időnkinti kioktatás.

VII. A végrendelet kihirdetése körüli eljárás az eddigi marad, de kívánatos, hogy az eljárás az eddiginél nagyobb mértékben foglalkozzék az örökség jövődöbeli rendezésével és lebonyolításával és pedig az érdekeltek megfelelő megkérdezése és felvilágosítása által.

Ahelyett, hogy a terjedelmes iratok felolvastassanak, legyen elegendő azoknak az érdekeltek részére való előmutatása, ugyancsak legyen elegendő azoknak a kihirdető által való elolvasása, ha a kifizött határnapra senki sem jelenik meg.

VIII. A végrendelet megértelmzését elő kell mozdítani. E megértelmzésnek nem szabad, hogy az örökhagyó korának megfelelő fejlődési állapotában szilárduljon meg, annak inkább az örökhagyót kell, hogy személyiségéből kinormalizálja. (Valószínűleg az örökhagyó egyéniségének megfelelő rendelkezések olvasandók ki a végrendeletből.). A B. G. B. 2084. §-át megfelelően megváltoztatni ajánlja, ajánlja továbbá, hogy a B. G. B. 2066. §-ának intézkedései világosabban szövegeztessenek meg, a B. G. B. 2072. §-át pedig, mint idejét multa rendelkezéseket törölni ajánlja.

IX. A végrendelet semmisségének, megsemmisíthetőségének (megtámadhatóságának) szabályozását alapjában véve ugyanúgy kívánja rendezni, mint ahogy azt a jelenleg érvényben levő jogszabályok teszik, a jövődöbeli örökjog azonban a semmisség szabályait a jelenlegiekkel szemben megszorítani kívánja.

Semmisségi okként a következők soroltatnak fel:

- A) törvényellenesség,
- B) erkölcstelenség,
- C) komolytalanság,
- D) Alaki kellékeket sértő rendelkezések.

Megtámadási okok:

A B. G. B. 2078. és 2079. §-aiban felsoroltaknak összefoglalása:

- A) kényszer,
- B) fenyegetés,
- C) tévedés,
- D) félrcismert és megváltozott körülmények,

- E) a kötelesrészt jogosultak akaratlan kihagyása,
 F) méltatlanság,
 G) és adott esetekben az anyagi szükség örökjog.

Abban az esetben, ha esetleg önálló résztörvényeket alkotnának, úgy azt ajánlja, hogy a B. G. B. kevésbé népszerű 138. §-a helyett a következő rendelkezést vegyék fel. „Semmis a halálesetre szóló rendelkezés, ha az a törvény kötelező rendelkezése ellen irányul, vagy pedig egy tisztességes örökjog köteleseivel súlyosan ellenkezik“.

Nem látszik kétségen kívülnek, hogy „a jó erkölcsök ellen“ való kifejezést nem ajánlatos használni. Ennek a kifejezésnek már évszázados jogosultsága van, először már a pfalzi országos jogban jelenik meg 1610-ben. A Deutsches Recht című folyóiratban a jó erkölcsök kifejezést, mint a jogi élet minden terén szokásba jövő, úgynevezett általános kifejezések egyik ismert és mindennapos példáját említik. Witzmann egyik művében arról tesz említést, hogy a jó erkölcsök kifejezésnek értelmi tartalma a nemzeti-szociálista értelemben már úgyszólván a köztudatba ment.

A jövőbeni résztörvények egyikében a jó erkölcsök elleni vétés általános kifejezése újból elő fog fordulni éppen úgy, mint a B. G. B. 817. és 826. §-aiban foglalt tényállások újabb rendezésénél. Tehát nem ajánlatos az örökjog részére egy újabb kifejezést kreálni, ezért inkább ajánlatos lenne a jó erkölcsök kifejezést törvényesen definiálni.

A semmiségi és megsemmisíthetőségi eljárások kérdésében nagyon megfontolandó elgondolásokat vetettek fel egy általános joghatályosságú megállapítási eljárás kifejlesztése tekintetében, de végre érthető okokból elhatározták, hogy e tekintetben is maradjon meg minden a jelenlegi állapotban.

A B. G. B. 2181. I. §-ának kiterjesztését a jogbiztonság érdekében minden végrendelet megtagadására is javaslatba hozták.

Az öröklési sorrend helyes kialakulása érdekében a végrendelet megtagadására jogosultak körét kibővíteni kívánja. Ellenben ezt a kedvezményt a javaslat — a hagyatéki hitelezőknek, az államkinestárnak, a szülői hatalom birtokosának, valamint a házastársnak mint haszonélvezőnek, a hagyatéki gondnoknak és a hagyatéki esődtömeggondnoknak — nem adja meg.

A végrendelet megtagadásának határidejét egy évről hat hónapra kívánják leszállítani.

A bizottság elnöke Dr Lange tanár, már 1935-ben az örökösödési jog megújításának céljaként azt jelölte meg, hogy a komoly jogot és a német nép jogérzékét minden erővel összehangolni kell hozni.

Az emlékirat ezt a célt úttörőként szolgálja.

A magyaros váltószöveg kérdéséhez.

Irta: *Gróber Aladár dr.* gyöngyösi kir. közjegyző.

A rossz magyarságuk miatt javításra szoruló blanketták közé tartozik a kinestári váltóúrlap is. Egy-két nyelvi hibáját látva, azt hinné az ember, hogy könnyű dolga lesz vele, de ha a jobb szövegre való igyekezetében nemesak — ami különben magától értetődik — szigorúan a váltótörvényhez alkalmazkodik, hanem ezenfelül tiszteletben akarja tartani a nemzetközileg nagyon megszokott külsőségeket is (puszta formákat, amelyeknek kíméletére jogászai tekintetek tulajdonképpen nem is köteleznének), feladata elég kényesnek bizonyul.

A *Magyarosan* című folyóiratunk múlt évi 7—8. száma közölt erről a kérdéssel *Csepreghi Horváth János* tollából egy figyelemre méltó cikket, amelyet ismertetett a mi *Közlönyünk* is. (1938. 8. sz.). Én ehhez a cikkhez fűzöm észrevételeimet, részint elfogadva, részint módosítva *Csepreghi Horváth János* mintáját.

Azt hiszem, hogy azóta a *Magyarosan* cikkírója is észrevette az ő ajánlotta szövegnek ezt a hibáját: *P. 1200*, mert a pénznemet a kinestári lapokon nem szokták jelezni, de ha jeleznék, a helyes nyelvi alak természetesen nem *P. 1200*, hanem *1200 P.* lenne.

A mostani úrlapnak ez a része: *fizessen Ön ezen*.....
váltónál fogva, az Ön névmás miatt magyartalan, mert a *fizessen* szó ragjában már benne van a harmadik személy, tehát csak különös hangsúly esetében volna külön kifejezésre is szükség. (Ilyenkor azonban a hangsúlyos szó rendszerint az ige elé kerül: *Ön* (ne pedig másvalaki) *fizessen*). A *Magyarosan* cikkírója tehát helyesen hagyta ki ezt a szót és helyesen mellőzte a hibátlan, de már elavult „ezen“-t is így: *fizessen ezért az eredeti váltóért*. Jogilag hibázott azonban az „eredeti“ jelző használatával, mert tévedés, hogy az „első“ „eredeti“-t akar jelenteni, mivel nem

egyéb az, mint ami lenni akar, vagyis egyszerű számozás és mint ilyen, nyelvi tekintetben egyúttal kifogástalan is. A V. T. 70. §-a ugyanis arra kötelezi az idegen váltó kibocsátóját, hogy a rendelvényes, vagy bármely forgatmányos kívánatára a váltót több egyenlő példányban is kiállítsa és első, második stb. váltónak nevezze meg. Ezek mind eredeti váltók, eredeti aláírásaik miatt a szó közönséges értelmében is, rendszerint egy érvénnyel is bírnak és nincs közöttük rangkülönbség, mert ha közülök bármelyiket kifizetik, a többiek „erejüket elvesztik“. (V. T. 71. §.).

Annai kétségtelen, hogy a blanketta e kérdésének gyakorlati jelentősége alig van, mert a belföldi forgalomban nem szoktak ezek a több példányú váltók előfordulni, a nálunk kibocsátott, de külföldre szóló váltók pedig aligha íródnak magyar nyelvű kincstári úrlapon. Az is bizonyos, hogy akár kitöltöm, akár nem a megfelelő számozással az erre rendelt helyet, akár pedig „eredeti“-t írok belé, a váltó mindenképen érvényes váltó marad, tehát az „eredeti“ szó használatával inkább csak a váltótörvény szellemét sérténém meg, mint magát a törvényt. Ez mind igaz, ámde ennyit sem volna helyes dolog szükség nélkül tennem, márpedig ez történnék, mert a magyarosság szempontja nem kíván változtatást, az „eredeti“ jelző pedig itt is felesleges, mint ahogy szükségtelen egy kötelezvényben, esekken, utalványon, vagy kötelezőjegyen. Végül ha csakugyan másolatról van szó, ennek ügyis kifejezetten ki kell tűnnie a másolati szövegből (V. T. 74. §.).

A *Magyarosan*-ban ajánlott minta tehát az „eredeti“ szó kihagyásával helyes így: *fizessen ezért a.....váltóért* (nem jobb ugyan, de így is jó volna: *fizessen ennél a.....váltónál fogva*, vagy így: *fizessen erre a.....váltóra*).

Csepreghi Horváth János a „rendelet“ szó helyett a „rendelkezés“-t ajánlja. Véleményem szerint helyesen, mert a „rendelet“-nek térre és időre kiterjedő hatálya miatt más a jelentése, mint egy meghatározott esetre vonatkozó „rendelkezés“-nek, amilyen a váltó forgatása is. Az igaz, hogy a „rendeletre“ és „nem rendeletre“ kifejezések már nagyon befészkeltek magukat jogi frazeológiánkba, de én ezen a címen itt nem vagyok hajlandó jogot elismerni. A jelen esetben máresak azért sem, mert a szóbanforgó „igénylők“ ezt a jogukat még a váltótörvényben elvesztették, mivel ennek 8. és 13. szakaszai maguk nyitnak utat egyéb alkalmas kifejezéseknek. Ha azonban a kibocsátó a váltó átruházását e szavakkal: „nem rendeletre“, vagy más hason értelmű kifejezéssel megtöltötte...

A váltóblanketta következő szava, az „értéke“, az alapul szolgáló ügyletre vonatkozik, de mondatbeli elhelyezkedése miatt zavaros értelmű és magyartalan. Tulajdonképpen ellenértéket jelent mégpedig azt, amelyet a kibocsátó a rendelvényesztől kapott, vagy kapni fog. Ezt hívják általában mindenütt a váltó értékének, annak az ellenértéknek ellenben, amelynek fejében az intézvénnyezett a váltót elfogadja, „fedezet“ a neve. (Nagy F., A m. vtójjog kézikve, 20. l.). Én az „értéke“ szót ennek általános nemzetközi használata miatt szívesen átmenteném egy új szövegbe, de természetesen olyan szerkezetben, amelyben a jómagyarság ellen nem vétkezik. Talán úgy sikerülne ezt elérni, hogy a rendelvényes megnevezése elé kerülne az „értéke“ így: *fizessen ezért az első váltóért árú (készpénz, elszámolás) értéke fejében Kovács J. és Társa cégnek vagy rendelkezésére.....* Ebben a szövegben már nem volna magyartalan és értelmetlen az „értéke“ és szorosabb kapcsolatban is kerülné a rendelvénnyessel (értéke fejében X-nek), mint most van. A saját rendeletre szóló váltóban is szerencsésen esúsznák át így az „értéke“ vonatkozása a rendelvénnyessel azonos kibocsátó és az intézvénnyezett közötti viszonyra. (*értéke fejében nekem.....*).

Az „értéke“ helyett az „ellenértéke“ szóra is lehetne gondolni, de ezt máresak azért sem ajánlanám, mert bár jobb híján el sem igen lehetünk e nélkül a hibás összetétel nélkül, mégis ha elkerülhetjük, nem volna helyes egy blankettán számtalan példányban terjesztetni és egy majdani jobb elé ezzel is gátat rakni. (A magyar „ellen“ csak ellentétet jelent, nempedig viszonyosságot is). A „fejében“-t jobbnak tartom, mint a „címén“-t, mert ennek alkalmazása a jogi értelemben használt cím (jogi cím) és a közönséges értelemben vett cím összekeverésével járna.

A *Magyarosan*-ban az „értéke“ elhagyásával ezt ajánlják: *.....ügyletből származik*. Ez önmagában nyelvi tekintetben jó magyaros volna, de sokszor elrontanak így: *elszámolási ügyletből származik*, mivel az „elszámolási“ szó a hibás *ási, ési* képzésű melléknevek közé tartozik (nem mindenik rossz).

A mostani szövegnek leghibásabb, szinte botrányos része ez: *tegye számolásba* (stellen Sie in Rechnung) *tudósítás.....* Csepreghi Horváth János ezzel helyettesíti: *jegyezze elő kísérelvelem (nélkül, értelmében)*. Nem tartom szerencsés megoldásnak. Először az „előjegyez“ igét azért nem, amiért az „ellenértéke“-t sem, aztán ugyancsak az „előjegyez“ igét szűk jelentés-

tartalma miatt sem. Ez ugyanis azt jelenti, hogy ne felejtkezzék meg róla (jegyezze fel a naptárba), holott a kibocsátó ennél rendszerint sokkal többet akar mondani az intézvénnyezettnek a vele való elszámolás dolgában. De a „kísérőlevél“ fogalmi köre is szűknek látszik és szerintem jobban megfelel itt az általánosabb értelmű, eddig is használt „tudósítás“ (a „kísérőlevelem“ birtokragja azonban itt is jó magyar nyelvtudásra vall). Én így gondolom: *és számolja el tudósításom (nélkül, értelmében)*, mert a kibocsátó és intézvénnyezett közti viszonyban való elszámolásra megfelelőbb kifejezést nem tudok. A „számoljon velem“ sem lenne jó, mert ez is csak azt jelentené, hogy gondoljon rá és annak idején ne felejtkezzék meg róla. Talán nem lenne pedantéria (a többesszámú kibocsátók miatt) a „tudósítás“ vagylagos raggal ilyenformán: *tudósítás^{om}_{unk} . . . . .* Ez azonban egyáltalán nem lényeges dolog.

Nem állja meg helyét az az állítás, hogy mivel a címzésnek levél élén van a helye, az intézvénnynek is a váltó élére kell kerülnie, mert nem a címzés, hanem a megszólítás szokott ott lenni. Az intézvény mostani helye sem nem magyaros, sem nem magyarul, a prior tempore jogán, de a nemzetközi szokás miatt is, melyet nem akarunk a váltó esetében komoly ok nélkül mellőzni, az intézvény ott maradhat, ahol most is van.

A váltóblanketta utolsó szava, a „fizetendő“ a váltó egyik lényeges kellékére, a fizetés helyére utal, amelyet azonban — amint tudjuk — nem szükséges mindig külön kifejezni. Mivel a félig üres nyomtatvány arra való, hogy a szöveget irányítva, egyúttal azt, amire ennek bizonyosan, vagy gyakran szüksége lesz, félig készen szolgáltatassa, célszerű, hogy a fizetés helyére való ez a rámutatás ne maradjon ki a nyomtatványból. Nem volna azonban helyes meghagyni az eddigi „fizetendő“-t, mert mondánivalóját természetesebben és magyarosabban is kifejezhetjük ezekkel a szavakkal: *A (így! névelővel) fizetés helye: . . . . .*

A *Magyarosan* cikke a „fizetendő“ helyett a „beváltja“ szó alkalmazását ajánlja. Van valami okunk rá, hogy a fizetés helyére történő utalást a „beváltja“ szóval kicserélve, a váltó szövegét arra irányítsuk, akitől mint sorrendben elsőtől a fizetést várjuk? A „beváltja“ természetesen épen úgy nem zárna ki a fizetés helyének is megjelölését. (Beváltja: a Hegedűs János és Tsa cég Gyöngyösön), mint „a fizetés helye“, vagy a mostani „fizetendő“ sem a fizető megnevezését (A fizetés helye: Gyöngyösön, a Hege-

dűs János és Tsa cégnél), de azért a csere mégsem volna közömbös művelet. A „beváltja“ ugyanis elkerülhetetlenül beváltásra kötelezettet is jelentene, ennek megállapítása azonban nem a váltószövegnek, hanem ennek alapján ugyan, de a váltójognak dolga. Ebből tudjuk pl. azt is, hogy akitől először fizetést kérünk, sokszor nem is köteles a beváltásra, mert nincs is váltójogi kötelezettsége (a váltót el nem fogadott intézvénnyezett, a telepes, vagy az ú. n. külön fizetési helyes az elfogadó lakóhelyén). Aztán a váltóban annyira előtérbe nyomuló egyetemleges kötelezettség és a kötelezetteknek előre meg sem állapítható köre miatt sem volna célszerű egyiküket kiemelni, bár van is közöttük különbség (egyes adós, viszkerezeti adós). A váltó lényeges kellékei az egy „váltó“ szó kivételével, valamint az ellenértékre történő szokásos utalások a váltót egyedileg határozzák meg (más pénzösszeg, más lejárat, más rendelvényes stb.). Az igaz, hogy ezek a váltónak olyan feltételei, amelyek nélkül nincs is váltó, de bármennyire belőlök következnek is a jogok és köteleességek, mégis csak feltételek anélkül, hogy beavatkoznának magába a váltójogba. Mintha a beváltásra kötelezett hangsúlyozásával ide tévednénk be. Jobb, ha elkerüljük.

Az elmondottak alapján az a minta, amelyet én — részben Csepregi Horváth János nyomán is — javasolok, ilyen:

.....19.....hó.....
 .....fizessen ezért a.....váltóért.....
 értéke fejében ..... rendelkezés....re
 .....
 .....
 és számolja el tudósításom.....

.....
 .....
 A fizetés helye:.....
 .....

Szinte semmi változás sem látszik rajta a jelenlegihez való viszonyában, pedig van addig a mértékig, ameddig kell. Épen úgy megfelelne rectaváltónak (X-nek, de nem rendelkezésére), valamint saját rendeletre szóló váltónak (nekem, vagy rendelkezésemre), mint a jelenlegi. A kincstári űrlap valószínűleg a különleges lejáratok miatt nem tartalmaz a lejáratra vonatkozó részt.

Ezt így hagytam, mert azt hiszem, hogy közülök a látra és a lát után bizonyos időre lejáró váltóknak elég gyakorlati jelentőségük van ahhoz, hogy rájuk is figyelemmel legyünk.

A *Magyarosan* szerzője nem akarja ugyan a „váltó“ szót *újrakeresztelni*, de nagyon hibásnak találja. Ebben azonban nincs igaza, mert való ugyan, hogy mi németből fordítottuk, a németek pedig olaszból vették, de ha nálunk keletkezett volna a váltó, akkor sem adhattunk volna neki jobb nevet — annak idején, t. i. akkor, amikor még pénzváltásra használták. Hogy azóta a fogalom megváltozott, a név pedig megmaradt, olyan jelenség amilyenre számos példa van minden nyelvben. Ma is tollal írunk pl., pedig már régóta nem tollból készül az írószerszámunk és a tizkrajcáróst is végig hatosnak hívtuk, pedig már régen tízes volt. Ezek tiszteletreméltó emlékek, legalább is annyira művelődéstörténetiek, mint amennyire nyelvek. (Az igaz azonban, hogy az a bizonyos történet a váltó esetében nem nálunk folyt le, tehát mi már csak utólagosan ajándékoztuk meg vele magunkat).

A mi váltótörvényünk, de egyéb törvényeink is nagyon sok, idegen kaptafára feszített magyartalan szót tartalmaznak. Nagyon bajos, sőt hiábavaló is a küzdelem ellenük addig, amíg az ilyen törvény hatályban van, alkalmilag egy új törvény azonban (és itt nem főként a nagyon konzervatív váltójogra gondolok) igen sokat segíthet a bajon. Mert ha nagy úr is a nyelvhasználatban a szokás, még nagyobb egy új szokás, mivel ez rendszerint gyorsan és bizonyosan győz, *csak a szokást megkezdni nehéz*, már t. i. a jót. De törvény esetében? A dolog természetével jár, hogy „menne, mint a parancsolat“.

A budapesti közjegyzők számának és az örökösödési ügyekben való működési körének újabb megállapítása.

A Budapest székesfőváros területén működő kir. közjegyzőknek az örökösödési ügyekben való működési körét legutóbb a 15500/1928. I. M. sz. rendelet szabályozta. Az eltelt 11 év alatt ez a szabályozás az örökösödési ügyek lehető igazságos megosztása tekintetében nem bizonyult mindenben kielégítőnek, úgy hogy a budapesti kamara az újabb szabályozás tekintetében már több előterjesztést tett az igazságügyminiszterhez. Az aránytalan-

ságot különösen az idézte elő, hogy az elmúlt évtizedben Budapest vagyonosabb lakosságának a budai területekre való átköltözködése egyre nagyobb arányokat öltött. A kamara felterjesztése különben az volt, hogy az eddigi körzeti beosztás fenntartásával, illetve megfelelő módosításával a pesti részen néhány állást szüntessenek meg s a budai oldalon megfelelő számú új állást szervezzenek.

Az igazságügyminiszter a kérdés újabb szabályozása tárgyában 4500/1939. I. M. szám alatt az alábbi szövegű rendeletet becsátotta ki:

„A kir. közjegyzőkről szóló 1874:XXXV. t.-c. 5. §-ában és az örökösödési eljárásról alkotott 1894:XVI. törvénycikk módosításáról szóló 1927:IV. t.-c. 1. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §. Budapest székesfőváros III., XI., XII. és XIII. kerületében egy-egy új közjegyzői állást rendszeresítek. A IX. kerületben rendszeresített egyik kir. közjegyzői állást megszüntetem. Az V. kerületben rendszeresített közjegyzői állások egyikének megszüntetéséről szóló 24.855/1938. I. M. számú rendelet hatályba lép. — E rendelkezések folytán a jelen rendelet hatálybalépése után Budapest székesfővárosban a kir. közjegyzői állások száma huszonhét lesz és pedig az I., IX., X., XII., XIII. és XIV. kerületben egy-egy, a II., III., IV. és XI. kerületben kettő-kettő, az V., VII. és VIII. kerületben három-három, a VI. kerületben négy.

2. §. Azokban a kerületekben, ahol egy kir. közjegyző működik, működési köre örökösödési ügyekben időbeli korlátozás nélkül a kerület egész területére kiterjed. Kivétel a IX. és X. kerület, amelyekben az ott működő egy-egy kir. közjegyző működési köre havonként váltakozva mindkét kerület egész területére kiterjed. — Azokban a kerületekben, ahol több kir. közjegyző működik, örökösödési ügyekben a kir. közjegyző működési köre a kerület egész területére havonként váltakozva terjed ki.

3. §. A pestvidéki kir. járásbíróság területén fekvő községek közül: Bia, Budajenő, Budakeszi, Páty, Telki, Tinnye, Torbágy, Tök és Zsámbék a Budapest II. kerületében, — Békásmegyér, Klotildliget, Nagykovácsi, Pesthidegkút, Pilisborosjenő, Piliscsaba, Pilisszentiván, Pilisvörösvár, Solymár és Üröm a Budapest III. kerületében működő kir. közjegyzők működési körébe tartozik.

4. §. Az egyes örökösödési ügyek ahhoz a területhez tartoznak, ahol a bíróság illetékességének alapjául szolgáló lakóhely,

elhalálozási hely, vagy hagyatéki vagyon van. (1894:XVI. t.-e. 7. §.). Ha pedig a hagyatéki vagyon ugyanahhoz a járásbíróshoz tartozó több kerület területén vagy részben a II. részben a III. kerületi kir. közjegyzők működési körébe tartozó több község területén van, a budapesti I—III. kerületi kir. járásbíróshoz tartozó ügyek a Budapest II. kerületében működő kir. közjegyzők, a budapesti központi kir. járásbíróshoz tartozó ügyek a Budapest IV. kerületében működő kir. közjegyzők, a pestvidéki kir. járásbíróshoz tartozó ügyek pedig a Budapest III. kerületében működő kir. közjegyzők működési körébe tartoznak. Ugyanezek a szabályok érvényesek akkor is, ha az igazságügyminiszter jelölte ki illetékessé a budapesti I—III. kerületi, központi, vagy a pestvidéki kir. járásbíróshoz. Azokban a kerületekben, illetőleg azokban a községekben, amelyeknek területére havonként váltakozva több kir. közjegyző működési köre terjed ki, a kir. közjegyzők illetékességére a 15.500/1928. I. M. számú rendelet (1928. évi Magyarországi Rendelet Tára 472. l.) 5. §-ának és a 10.416/1932. I. M. számú rendeletnek (1932. évi Magyarországi Rendelet Tára 163. l.) rendelkezései az irányadók. A jelen rendelet hatálybalépése előtt meghalt örökösök ügyeiben azonban a jelen rendelet hatálybalépése előtt illetékes kir. közjegyző jár el akkor, ha a hagyaték tárgyalására már a jelen rendelet hatálybalépése előtt határnapot tűzött.

5. §. Ha Budapest területén működő kir. közjegyző a működési körébe eső ügyben nem járhat el, (1874:XXXV. t.-e. 4. §.) az I. kerületi kir. közjegyző helyett a XII. kerületi, a XII. kerületi helyett az I. kerületi, a XIII. kerületi helyett a XIV. kerületi, a XIV. kerületi helyett a XIII. kerületi kir. közjegyző, a többi kir. közjegyző helyett pedig az a kir. közjegyző jár el, aki az akadályozott kir. közjegyző kerületében, illetőleg a IX—X. kerületekben az örökös halálának hónapját követő hónapban meghaltak ügyeiben eljárni hivatott.

6. §. Azokat a városrészeket, amelyeknek területén a Budapesten működő egyes kir. közjegyzők irodájának lennie kell, valamint azokat a hónapokat, amelyekben a kir. közjegyzők örökösödési ügyekben eljárni hivatottak, a jelen rendelethez mellékelt táblázat tünteti fel. — Az egyes városrészek határainak az elválasztó útvonal középvonalát kell tekinteni. — Ha a jelen rendelet hatálybalépésekor, valamelyik budapesti kir. közjegyző irodája kerületében ugyan, de a táblázatban megjelölt városrészen kívül

van, az iroda helyét megváltoztatni nem kell. Helyváltoztatás esetében azonban az új helyiségeknek már a táblázatban megjelölt városrészben kell lennie.

6. §. A jelen rendelet az 1931. évi május hó 1. napján lép hatályba. Ugyanakkor hatályát veszti a 15.500/1928. I. M. számú rendelet 1—4. §-a és 7. §-ának első bekezdése, valamint a 46.237/1931. I. M. számú rendelet (1932. évi Magyarországi Rendelet Tára 152. l.) Budapest, 1939. évi február hó 3.-án. Dr. Tasnádi Nagy András s. k., m. kir. igazságügyminiszter.

Táblázat

azokról a városrészekről, ahol a budapesti kir. közjegyzők irodájának lennie kell és azokról a hónapokról, amelyekben a kir. közjegyzők örökösödési ügyekben eljárni hivatottak:

Kerület, A kir. közjegyző neve, Az a városrész, amelynek területén a kir. közjegyző irodájának lennie kell, Azok a hónapok, amelyekben meghalt örökösök örökösödési ügyeiben a kir. közjegyző eljárni hivatott.

A) A Duna jobb partján:

I. Dr. Rónay Tibor. Az I. kerület. Az egész év.

II. Dr. Fodor Antal. A II. kerületnek a Csalogány-utcán, Széna-téren, Lövház-utcán, Alvinci-úton, Bimbó-utcán és a Bimbó-utca végétől a kerület határáig nyugatra vezető vonaltól délre eső része. Január, március, május, július, szeptember, november.

Dr. Fekete László. A II. kerületnek a fentemlített vonaltól északra eső része. Február, április, június, augusztus, október, december.

III. Dr. Sárközi Sándor. A III. kerületnek a Templom-utcán, Korona-téren, Kiscelli-utcán és a Kiscelli-utca végétől a kerület határáig nyugatra vezető vonaltól északra eső része. Január, március, május, július, szeptember, november.

Kinevezendő közjegyző. A III. kerületnek a fentemlített vonaltól délre eső része. Február, április, június, augusztus, október, december.

XI. Dr. Kaprinay Endre. A XI. kerületnek a Verpeléti-úton, Horthy Miklós-körtéren és Szent Imre herceg-útján át vezető vonaltól északra eső része. Január, március, május, július, szeptember, november.

Kinevezendő közjegyző. A XI. kerületnek a fentemlített vonaltól délre eső része. Február, április, június, augusztus, október, december.

XII. Kinevezendő közjegyző. A XII. kerület. Az egész év.

B) A Duna bal partján:

IV. Dr. Cholnoky Imre. A IV. kerületnek a Bécsi- és Petőfi Sándor-utcán, Ferenciek-terén, Iványi- és Veres Pálné-utcán át vezető vonaltól keletre eső része. Január, március, május, július, szeptember, november.

Dr. Hedry Aladár. A IV. kerületnek a fentemlített vonaltól nyugatra eső része. Február, április, június, augusztus, október, december.

V. Dr. vitéz Somogyi Béla. Az V. kerületnek a Bécsi-utcán, Erzsébet-terén, Bálvány-utcán, Szabadság-terén és Honvéd-utcán át vezető vonaltól keletre, a Szent István-körúttól délre eső része. Január, április, július, október.

Dr. Lázár Ferenc. Az V. kerületnek a fentemlített vonaltól nyugatra, a Szent István-körúttól délre eső részen. Február, május, augusztus, november.

Dr. Barcs Ernő. Az V. kerületnek a Szent István-körúttól északra eső része. Március, június, szeptember, december.

VI. Dr. Kiss József. A VI. kerületnek az Andrássy-úttól északra, a Teréz-körúttól délre eső része. Január, május, szeptember.

Dr. Holtscher Szigfrid. A VI. kerületnek az Andrássy-úttól délre eső része. Február, június, október.

Dr. Králik Árpád. A VI. kerületnek az Andrássy-út, Teréz-körút és Szondy-utca által határolt északi része. Április, augusztus, december.

Dr. Lénárt Dezső. A VI. kerületnek a Teréz-körút és a Szondy-utca által határolt északi része. Április, augusztus, December.

VII. Dr. Richter Richárd. A VII. kerületnek az Erzsébet-körút által határolt belső része. Január, április, július, október.

Dr. Horváth Kamilló. A VII. kerületnek az Erzsébet-körút, Wesselényi- és Dembinszky-utca által határolt déli része. Február, május, augusztus, november.

Dr. Lukács Izsó. A VII. kerületnek az Erzsébet-körút, Wesselényi- és Dembinszky-utca által határolt északi része. Március, június, szeptember, december.

VIII. Dr. Körössy Bertalan. A VIII. kerületnek a József-körút által határolt belső része. Január, április, július, október.

Dr. Haller Károly. A VIII. kerületnek a József-körút és a Baross-utca által határolt északi része. Február, május, augusztus, november.

Dr. vitéz Tóthfaludy Aladár. A VIII. kerületnek a József-körút

és a Baross-utca által határolt déli része. Március, június, szeptember, december.

IX. Dr. Markó István. A IX. kerület. Január, március, május, július, szeptember, november.

X. Dr. Teőke Béla. A X. kerület. Február, április, június, augusztus, október, december.

XIII. Kinevezendő közjegyző. A XIII. kerület. Az egész év.

XIV. Dr. Szemerjay-Petrán Tibor. A XIV. kerület. Az egész év“.

A rendelet annyiban eltér a budapesti kamara felterjesztésétől, hogy több állást szervezett, mint amennyit megszüntet s így az újonnan szervezett állások némelyike ellen az életképesség tekintetében indokolt aggály is támasztható. Eltér továbbá abban, hogy az eddigi körzeti beosztás elvének feladásával a kerületen belül való időrendi beosztás alapján szabályozta az összes budapesti közjegyzőknek örökösödési ügyekben való működési körét. A helyi viszonyok és a jogkereső közönség érdekeinek figyelembevételével nyilván a körzeti beosztás volt a helyesebb. Ennek alapján például nem kellett az egyes közjegyzők illetékességét hosszabb szakszerű tanulmány alapján megállapítani. A kerületen belül való időrendi beosztás viszont a jövedelem arányos megosztása elvének inkább megfelel, természetesen a kerületen belül. Mert, hogy az egyes kerületek között most is különbség fog mutatkozni, aszerint, hogy mennyi a kerület lélekszáma, vagyis, vagyis, vagyis emberek laknak-e ott s hogy hány közjegyző működik a kerületben — az kétségtelen. Jól tudjuk, hogy teljesen igazságos megosztást nem igen lehet e tekintetben fogantatni. Mert azonban a rendelet az aránylagos megosztásra való törekvés kétségtelen jegyében fogant s mert a régóta felszínen tartott kérdést — remélhetőleg — végre nyugvó pontra juttatta, azt a budapesti közjegyzőknek is megnyugvással kell fogadniok.

A rendelettel szemben különben a budapesti közjegyzők körében elhangzott az a megjegyzés, hogy a minisztérium ennek a rendeletnek kibocsátásakor szakított a régi gyakorlattal, hogy az érdekelt közjegyzőket ilyen nagyfontosságú kérdésben előzetesen meghallgassa. A különben egységes elvek szerint szabályozó rendeletnek súlyos szépséghibája, hogy két kerület egész területére váltakozó időrendi beosztást létesített. Ez az érdekelt közjegyzőkre nézve véleményünk szerint különösebb jelentőséggel alig bír, viszont azonban a jogkereső közönségnek indokolatlan

hátrányt jelent. A rendelet egységes szerkezetét tehát ezzel a kiütött közlő rendelkezéssel céltalan volt megbontani.

A rendelet a pótörökösödési eljárásokra vonatkozólag intézkedést nem tartalmaz. Mert azonban az illetékesség tekintetében általánosságban a 15500/1928. I. M. rendelet 5. §-ára utal, ennek megfelelően Budapesten is a rendelet életbelépése előtt elhalt örökösök ügyeiben az a kir. közjegyző jár el, aki az év arra a hónapjára van kijelölve, amely hónapra a halál ideje esik. Kivételesen a rendelet 4. §-ának utolsó mondata szerint az, ha a rendelet hatályba lépése előtt illetékes kir. közjegyző a tárgyalásra már a rendelet hatálybalépése előtt határmapot tűzött. Megjegyezzük, hogy a 4. §. szövege majdnem teljesen azonos a 15500/1928. I. M. rendelet 4. §-ának szövegével. A rendelet különben a közölt szöveg szerint hatályon kívül helyezte a 15500/1928. I. M. rendelet 1—4. §-át és a 7. §. első bekezdését, valamint a 46237/1931. I. M. számú rendeletet, amely a Budapest több körzetében a hagyatéki vagyon alapulvétele mellett, illetékes közjegyzőknek évente váltakozva a IV. kerületi közjegyzőket jelölte ki.

Közlemények.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Siklósi* Tamás dr. pécsi kir. közjegyzőhelyettést a *Nemes* József dr. áthelyezésével megüresedett bonyhádi állásra, vitéz *Kiss* Antal dr. büdszentmihályi ügyvédet pedig a *Tóth* Lajos dr. áthelyezésével megüresedett tokaji állásra kir. közjegyzővé nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter *Kaprinay* Endre dr. budapesti XI. kerületi kir. közjegyzőt Budapest székesfőváros XII. kerületébe, *Lénárt* Dezső dr. budapesti VI. kerületi és *Joannovits* Jenő dr. IX. kerületi kir. közjegyzőket Budapest székesfőváros XI. kerületébe, *Matheorics* Ferenc dr. vámosmikolai kir. közjegyzőt Budapest székesfőváros XIII. kerületébe, *Konkoly Thege* Sándor dr. pápai kir. közjegyzőt Budapest székesfőváros VI. kerületébe, *Nagy Béla* dr. balatonfüredi kir. közjegyzőt pedig Párára saját kérelmükre áthelyezte.

Államtikári kinevezés. Magyarország kormányzója *Magasi Magassy* Dénes dr. államtikári címmel és jelleggel felruházott

igazságügyminiszteri osztályfőnököt igazságügyi államtitkárrá nevezte ki. Az igazságügyminiszter 3097/1939. I. M. E. számú rendeletével az új államtitkárt a közjegyzői felügyeleti VIII. ügyosztály felülvizsgálatával is megbízta.

A budapesti kamara közgyűlése és társas vacsorája.

A budapesti kir. közjegyzői kamara rendes évi közgyűlését Budapesten az Országos Kaszinó földszinti nagytermében ez év március hó 24. napján, pénteken d. u. 6 órai kezdettel fogja megtartani. Társas vacsora március hó második keddjén nem lesz, ellenben a közgyűlés után, ugyancsak az Országos Kaszinó sárga termében fognak társas vacsorára egybegyűlni, mind a kamarai, mind pedig az ugyanakkor tartandó nyugdíjintézetű és országos egyleti közgyűlésen megjelenő tagok. A társas vacsorán résztvenni kívánók előzetesen jelentkezzenek *Joannovits Jenő* dr. kir. közjegyzőnél, Budapest, IX., Vámház-körút 13.

Az országos egylet közgyűlése. A Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egylete 1939. évi rendes közgyűlését ugyancsak e hó 24.-én d. u. 3/4 órai kezdettel fogja az Országos Kaszinó földszinti nagytermében megtartani. A közgyűlésen megjelenő vidéki tagok igénybe vehetik a tenyészállatvásár vasúti utazási kedvezményét.

Eljárás közjegyzők ellen a 4350/1938. M. E. számú rendeletben írt bejelentés elmulasztása miatt. E közlőny előző számaiban megemlékeztünk arról, hogy az értelmiségi munkanélküliség ügyei kormánybiztosának feljelentésére a 4350/1938. M. E. számú rendeletben írt bejelentés elmulasztása miatt a közjegyzők ellen is eljárást indítottak. Az eljárások rendjén a legkülönbözőbb határozatok láttak napvilágot. A felmentéstől kezdve 500 pengős pénzbüntetésig variálódtak ezek a határozatok nyilván annak a bizonytalanságnak hatása alatt, hogy a hivatkozott rendelet a közjegyzőkre is vonatkozik-e vagy sem. Helyesebben bizonytalanság — e tekintetben aligha lehet, mert amint már előző közléseinkben kifejtettük, a rendelet célzata és szövegének helyes értelmezése szerint a rendelet a közjegyzőkre nem vonatkozik. Említettük azt is, hogy ebben a tárgyban a budapesti kamara felterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez az alaptalan eljárások beszüntetése tárgyában. Az igazságügyminiszter erre a felterjesztésre T. 564/201. szám alatt a kormánybiztoshoz az alábbi, a kérést immár véglegesen elintéző megkeresést intézte:

„T. 564/201. szám. Tárgy: Közjegyző ellen kihágás miatt megindított eljárás a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának hatályosabb biztosításáról szóló 1938:XV. törvénycikk végrehajtásával kapcsolatban. Szám: 1691/1938. k. k. A budapesti kir. közjegyzői kamara a másolatban idemellékelte beadványt intézte hozzám. Ennek következtében a következőkről tájékoztatom Meltóságodat: A 150/1939. M. E. számú rendelet szerint az ennek hatálybalépéséig a 4350/1938. M. E. számú rendelet 10. §-ában meghatározott bejelentések elmulasztása miatt ügyvéd, orvos vagy mérnök ellen indított kihágási eljárást az érdekelt fél kérelmére meg kell szüntetni, illetőleg az eljárás során hozott bűnösséget megállapító és még végre nem hajtott ítéletet vagy büntető parancsot az elítélt kérelmére hatályon kívül kell helyezni, ha az ügyvéd, a mérnök, illetőleg az orvos a 4350/1938. M. E. számú rendelet 10—12. §-ában meghatározott bejelentési kötelezettségének a rendelet hatálybalépésétől számított tizenöt nap alatt eleget tett és ezt hitelt érdemlően igazolja. A most ismertett rendelkezésnek az oka tudvalevően az volt, hogy helytállóan lehet elfogadni azt a felfogást, amely szerint kifejezett rendelkezés nélkül kétséges az, vajjon az idézett 10. §. alapján terheli-e ügyvédeket bejelentési kötelezettség. A közjegyzőkre a 4350/1938. M. E. számú rendeletben meghatározott bejelentési kötelezettség nézetem szerint egyáltalában nem áll fenn, mert a kir. közjegyző működése közmegbízaton alapul és így kétségtelen, hogy munkakörét nem lehet a 4350/1938. M. E. számú rendelet többször említett 10. §-ának harmadik bekezdésében meghatározott vállalkozásnak, illetőleg kereső foglalkozásnak tekinteni. Ennélfogva még a 4350/1938. M. E. számú rendeletnek a 150/1939. M. E. számú rendelethez hasonlóan való kiegészítése útján sem látok lehetőséget arra, hogy a kir. közjegyzőknek a 4350/1938. M. E. számú rendelet 10. §-a értelmében való bejelentési kötelezettsége megállapíttassék. Budapest, 1939. évi január hó 31. napján. Dr. Tasnádi Nagy András s. k. m. kir. igazságügyminiszter“.

Az 1938. évi 10. számban megírtuk, hogy egy közjegyző ellen folyamatba tett kihágási ügyben az államrendőrség Budapest V. kerületi kapitánysága 4019/1938. szám alatt felmentő ítéletet hozott. Közöltük azt is, hogy ezt az ítéletet a kormánybiztos megfélebbezte. E felelkezés következtében a budapesti főkapitányság, mint másodfokú rendőri büntetőbíróház 136/1939. kih. sz. ítéletével a megfélebbezett elsőfokú ítéletet megokolása

alapján, amelyet annak idején kivonatossan szintén közöltünk, helybenhagyta.

Fent naivan állapítottuk meg, hogy az igazságügyminiszternek állásfoglalása a kérdést véglegesen elintézte. Sajnálatos tévedés áldozatai lettünk. Megállapításunkban csupán a józan ész vezetett s figyelmen kívül hagytuk a bürokratikus mentalitást. Ha már van egy rendelet s ha — úgy látszik — némely helyen a rendőrségnek kevés a dolga, miért ne lehetne a hatalmi fölényt érzetelni azzal a fránya közjegyzővel. Pontosan így történt Egerben, ahol a rendőrkapitányság előbb egy detektívet küldött a közjegyző irodájába, ahol a személyzetet kihallgatták, majd egy fél óra múlva jön a rendőrségi kézbesítő s személyes megjelenésre szóló idézést hoz a közjegyzőnek. A tárgyaláson a közjegyző az igazságügyminiszter állásfoglalására s egyéb indokokra tekintettel az eljárás megszüntetését kérte. A tárgyaláson jelen volt a kormánybiztosság részéről egy oda beosztott *bíróági titkár*, aki a következő különlegesen érdekes nyilatkozatát foglaltatta jegyzőkönyvbe:

„Igaz ugyan, hogy az igazságügyminiszter hivatkozott átirata szerint a közjegyzőt bejelentési kötelezettség nem terheli, *azonban az igazságügyminiszter átiratát olyan jogszabálynak, amely a 4350/1938. M. E. sz. rendelet rendelkezéseit és az azzal megvalósítani szándékolt célt kötelezőleg értelmezni alkalmas volna, el nem fogadhatom, (!) álláspontomat fenntartom“.*

Ezután a hatósági harmóniát épületesen szimbolizáló nyilatkozat után a rendőrkapitányság a közjegyzőt 25 pengő pénzbüntetésre ítélte, a büntetés végrehajtását azonban kegyes hajlandósága jeléül felfüggesztette.

A bíróági titkárnak ezt a „nyílt és bátor kiállását“ a legfelsőbb hatóság, az igazságügyminiszterrel szemben az igazságügyminiszter, az egri rendőrségnek egy közjegyzővel szemben valóban indokolt tapintatos eljárását pedig a belügyminiszter figyelmébe ajánljuk.

Díjatalány csak az átadott vagyontárgyak értéke után jár. A budapesti kir. törvényszék, mint polgári felfolyamodási bíróság s mint új jogszabályt — ha talán nem is teljes illetékeséggel — alkotó hatóság 21 P. f. 804/6/1939. számú végzésével a vitás hagyatéki értékek után, amelyre nézve az ellenérdekű felek egymással szemben a törvény rendes útjára utasítottak, díjat nem

állapított meg. Csak a nem vitás eselekvő értéket lehet — mondja a végzés indokolása — a közjegyzői díj kiszámításának alapjául venni, mert esupán ezeket a vagyonértékeket „adták át az örökösöknek“. Szerény véleményünk szerint ezt a distinkciót a 6800/1935. I. M. rendelet nem ismeri s a díjszámítás alapjaként a „tárgyalás alá vont“ vagyonértékeket állapítja meg. A törvényszék álláspontját logikusan tovább vezetve, ha az egész hagyaték vitás, akkor díj egyáltalában nem jár. Vagyis az örökösök — a törvényszék szerint — ingyen szórakoztathatják vitáikkal a közjegyzőket. Öröndetes, hogy a díjrendelet helyes értelmezése és az ennek megfelelő, más bíróságok, sőt a budapesti törvényszék előző gyakorlata szerint is, nem ez a helyzet; sajnos azonban, hogy az ilyen téves bírói döntések a kérdést legalább is az illető ügyben végérvényesen és jogerősen hibásan intézhetik el. Mindjárt utalhatunk különben a kaposvári törvényszék 1004/1938/16. számú végzésére, amely szerint a hagyatékna a megindítandó perben történő tisztázása nem érinti a kir. közjegyzőnek azt az igényét, hogy díjáltalányt a tárgyalás alá vont vagyonértékek után igényelhessen.

A szudétánémet vidék igazságszolgáltatásának a németbirodalmi igazságszolgáltatásba való bekapcsolásával összefüggő nemzetközi kérdéseket az 1939. február 10.-én életbeléptetett egyezmény szabályozza. Közjegyzői vonatkozásban érdeklődésre tarthatnak számot a következő intézkedések: A perenkívüli eljárást azon bíróság folytatja, amely előtt az megindult. Ha ez a bíróság megszűnt, akkor ennek helyébe a hasonló, tárgyilag illetékes bíróság lép. (13. §). Azonban ez a bíróság átteszi a másik állam megfelelő bíróságához, hogyha ez volna illetékes az ügyre, abban az esetben, ha az ügy csak most indulna meg, amikor már ez az egyezmény hatályba lépett. A *telekkönyvek* átadandók a megfelelő másik állambeli hatóságnak. Ha az ingatlanok két állam területére esnek, akkor lejegyzendők és az eredeti jegyzőkönyvek, betétek és térképek, valamint iratok hiteles másolati alakban adandók át. Szintúgy egyéb regiszterek is. Az egyezmény 17. pontja szerint a *végrendeletek*, pótvégrendeletek, halál-esetre szóló egyezmények azon bíróság vagy közjegyző őrizzetében maradnak, ahol eddig voltak, — ha a bíróságot megszüntették, azon bíróságnál, amely ennek helyébe lép. A cseh-szlovák végrendelkező azonban 1943. december 31-ig kérheti, hogy végrendelete cseh-szlovák bíróságnak, vagy közjegyzőnek adassék át, míg a német végrendelkező kérheti, hogy német bíróságnak, vagy szudétánémetvidéki vagy osztrák közjegyzőnek adassék át. A *közjegyzői iratok* a bíróságnál, vagy azon közjegyzőnél maradnak, ahol vannak. Ha az előző közjegyző székhelye a másik állam területére esett, akkor a másik állam bíróságának kell átadni az iratokat, amelynek területére esik a volt közjegyzői székhely. A 21. §. szerint az 1938. októberig felvett *végrehajtható közjegyzői okiratok* a cseh-szlovák államban és a szudétánémet vidéken kölcsönösen elismertetnek és végre-

hajtathatnak. Megkeresésre a hivatalos bírósági iratok kölcsönösen betekintésre kiadhatók a másik államnak. Mindkét állam bírósági hivatalai kölcsönösen *közvetlen* jogsegélyt nyújtanak. Különösen áll ez a telekkönyvi másolatok, register kivonatok, telekkönyvi iratokra és a *hagyatéki iratokra is*. A megkeresési nyelv lehet az egyik szerződő állam nyelve. A jogsegélynyújtással, az iratok rendezésével, előállításával, másolatával, hitelesítésével és átadásával kapcsolatos *költségek* megtérítve nem lesznek. Az egyezmény felmondható és ekkor a kölcsönösség elvei nyerne majd alkalmazást. (Közl.: Salamon X. Ferenc dr.)

Közjegyzői adomány a „Magyar a magyarért“ akcióra. *Matheovics* Ferenc dr. vámosmikolai kir. közjegyző a „Magyar a magyarért“ akcióra a budapesti kir. közjegyzői kamarához 10 pengő adományt küldött.

Olcsó áru utazás Olaszországba. Folyó évi május 1.-től 21.-ig terjedő időben a Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetségének idegenforgalmi irodája a „Mefhosz Travel“ egy rendkívül kedvezményes áru utazást rendez Olaszországba 98.— Pengős részvételi díj mellett. Az utazás során Velence—Róma—Nápoly—Capri megtekintésénél magyar vezetéssel művészettörténeti előadások kíséretében élvezhetik a résztvevők a fenti városok látnivalóit. Érdeklődőknek részletes ismertetőt készséggel és díjmentesen küld a Szövetség idegenforgalmi irodája. Cím: MEFHOSz TRAVEL. Budapest, IX., Ferenc-körút 38. Telefon: 18-72-74.

Helyreigazítás. E közlöny mult számában a „Felvidék joga közjegyzői nézőpontból“ című cikkben a 10. oldalon a „hatáskör“ fejezetben az első bekezdés utolsó előtti sorában helyesen az olvasandó, hogy a közjegyző „kötelezve van az általa szerkesztett minden (és nem „ingyen“) beadványát aláírni“, — a 12. oldalon az örökösödési eljárás fejezetben a második sorban „októberi“ helyett „októberig“ szó olvasandó, a 14. lapon a végrehajtási fejezet utolsó sorában „ezen jogos keresetétől elítlik“ olvasandó „jogok“ helyett, — és végül: a 15. lap csódtörvény fejezetében az utolsó előtti harmadik sorban helyesen „a kárt okozó cselekménye“ olvasandó „cselekményért“ helyett.

Rendeletek:

9870/1938. M. E. sz. A bírói úton érvényesíthető legmagasabb kamatra és az Országos Hitelügyi Tanácsra vonatkozó egyes rendelkezések hatályának a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területekre kiterjesztése.

288200/1938. B. M. sz. Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítása.

140/1939. M. E. sz. A Magyar Szent Koronához visszacsatolt területek törvénykezésének az ország fennálló jogrendszerébe való beillesztésével kapcsolatban szükséges átmeneti rendelkezések.

30410/1939. B. M. sz. A Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területeken a városi (községi) ingatlanvagyonátruházási illeték szabályozása.

670/1939. M. E. sz. A váltójog és a csekkjog szabályainak a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területekre kiterjesztése.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Magyar Jogi Szemle. (XX. évfolyam, 2. szám.) *Törekly Géza* dr. a Kúria elnöke, *Puky Endre* a közigazgatási bíróság elnöke és *Láng Miticzky Ernő* dr. a budapesti kir. ítélőtábla elnökének évnvítő beszédeit közli első helyen e szám. Ezt követi *Stolpa József* dr. kultusz államtitkárnak az Országos Nemzeti Klubban „A szabadság fogalma a magyar köztudatban” című kiemelkedő értékű előadása. Külön cikkek még ebben a számban: *Cziglányi Aladár* dr.: Van-e tartási igénye a házasság alatt nem a férjétől származó gyermeknek, *Rónay Nándor* dr.: Az összehasonlító jogtudomány fontossága és a skandináv példa. A Szemle rovatban a magyar jogász világ több előkelő halottjának elparantálása után őszinte sajnálkozással emlékezőnek meg arról, hogy a Magyar Jogászegylet elnöke *Osvold István* dr. ny. kúriai elnök és az ügyvezető titkár vitéz *Szentkuthy István* dr. állásairól lemondtak. Az új választásokat az egyet legközelebb egybehívandó közgyűlése fogja meg-ejteni. Ugyancsak ebben a rovatban közlik a kir. Kúria 1938. évi ügyforgalmi adatait. A Kúriához 1938. évben 3093 polgári és 3006 büntető ügy érkezett. Elintézték 1938. évben 3096 polgári és 2755 büntető ügyet. Folyamatban maradt az év végén 669 polgári és 845 büntető ügy. A közigazgatási bírósághoz érkezett 1938. évben 28032 ügyirat. Elintézték ebben az évben 39002 ügyet s hátrálékban maradt 26462 ügy. A szám melléklete a rendes döntvénytári füzeteken kívül *Márkus István* dr. min. s. titkárnak Beszámoló az olasz-német jogászai együttműködés céljából Rómában megtartott első kongresszusról című tudósítása.

Jog. (V. évfolyam, 7—10. szám.). A vidéki magyar jogászság kitünően szerkesztett szakközlönyének a múlt évről az utolsó s egyben egyelőre is az utolsó száma most jelent meg a következő értékes tartalommal; *Tunyoghy Szűcs Kálmán* dr.: A magyar földbirtok jog újabb alakulása, (hasábosan német nyelven és külön francia nyelvű ismertetéssel), *László Sándor* dr.: A bírák és ügyészek állandó érintkezésének szükségessége, *Balás P. Elemér* dr.: A magyar büntetőjog tankönyve, *Hegedűs József* dr.: Földbirtok politikai alapelvek szociológiai megvilágításban, *Hauser Leó* dr.: A jelzálogjog terjedelme, *Goltner Dénes* dr.: Alkotmány, alkotmány szemlélet, alkotmány védelem, *Móra Mihály* dr.: Adalék az egyházi beneficium, valamint az egyházi és a római jog közti kapcsolatot kérdéséhez, vitéz *Csiky János* dr.: Az egnitymíthosa. A Szemle rovatban a szerkesztőség egy sajnálatos bejelentést tesz: a Jog ezzel a számmal öt esztendő sok szellemi és anyagi erőfeszítése után működését beszüntette. Az ok sajnálatosan jellemzi a magyar viszonyokat, vagyis tisztán anyagi. A magyar jogászai mentalitás sajnos még javarészen csak ott tart, hogy a kvalifikáció nélküli tanulmányok elvégzése után a továbbképzést, jog elméleti és gya-

korlati kérdésekkel szakművek és folyóiratok útján való intenzív foglalkozást szükségesnek nem tartja. A Jogtudományi Közlöny megszűnésének is többek között ez volt az oka s ez a részvétlenség ölte meg most a magyar vidék egyetlen jogi szakorganumát, amely hivatását nemcsak mint a vidéki jogászság szakközlönye töltötte be maradéktalanul, hanem az egyetlen magyar folyóirat volt, amely a külföld számára is hozzáférhetően adott számot a magyar jog fejlődéséről, amennyiben legtöbb cikkét német, francia vagy angol nyelven is közölte. A magunk részéről is az őszinte és igaz sajnálat hangján veszünk búcsút ettől a valóban hűzágpótló folyóirattól s miként a szerkesztőség a búcsúszavában, mi is szeretnénk bízni abban, hogy az egyesek közérdekű felismerése és a köznek azt megvalósítani hivatott eszközei, a tágabb anyagi lehetőségek és a nagyobb megértés, szerencsésebb korban még találkozni fognak s így a magyar élet rövid időn belül remélhető újjászületésével rövidesen új életre fog kelni a „Jog” is.

Deutsche Notar-Zeitschrift (39. évfolyam 2. szám.) E szám élén hivatalos közleményeket és rendeleteket közölnek. A közjegyzőséget érintő jogi, adó és illetékügyi kérdésekről írtak ebbe a számba cikkeket *Dr. Müller., Dr. Wilhelm Imhof, Dr. Hans Müthling.* Különböző vitás jogi, illetékügyi kérdéseket beszél meg *Dr. R. Seybold* közjegyző. A bírói társaságok újabb döntéseit és könyvszemlélet közölnek még ebben a számban.

Illetékügyi Közlöny. *Domonkos József* dr. és *Szentkláray János* dr. írtak illetékügyi kérdésekről ebbe a számba cikkeket. A rendes rovatok változatos közleményei között a szerkesztői tizenetek című rovatban véleményét nyilvánít a szerkesztőség abban a kérdésben, hogy a visszaesetolt Felvidéken 1938. december 11.-én elhalt örökösök hagyatéka után az illeték a 200/1939. P. M. számú rendelet 30. §. 1. bekezdés 1. pontja szerint a magyar anyagi és alaki jogszabályok szerint jár.

Joggyakorlat.*

Magánjog

10. A házastársak közös használatában levő ingóságok a házassági együttélés céljait szolgálják. Ebben gyökeredzik az alapja annak a jogszabálynak, amely szerint a cél érdekében a házasság jogi fennállása alatt a közös lakás berendezése meg nem bontható és tekintet nélkül az ingók jogi minőségére, az életközösség megszakitása esetén sines jogosítva az egyik házastárs sem arra, hogy --- a személyes használatra szolgáló és a nélkülözhetetlen ingókon kívül --- a közös lakás berendezését egészben, vagy részben önhatalmulag magával vihesse. (K. P. III. 2044/1938.).

11. Az özvegyi nyugdíjra vonatkozó igény általában csak a férj halálával nyílik meg és az elhalálozáskor fennforgó körülmények szerint bírálendő el. Feleségnek tehát férje életében az özvegyi nyugdíjhoz való joga még meg nem nyílt s csak a jövőben keletkezendő jogra vonatkozó kilátás megállapítási per indítására jogot nem ad. (K. P. II. 2471/1938.).

12. Az állandóan követett bírói gyakorlat értelmében az a körülmény, hogy az átruházási szerződés egyes rendelkezésénél fogva részben az *ellátási szerződés* jellegét is magában foglalja, nem zárja ki az ajándékozás megállapítását, mert az ellátási szerződés is az ajándékozás fogalma alá esik, ha a kikötött ellátást a vagyon átruházása ellenében szolgáltatják, és az ellátás értéke az átruházott vagyon jövedelmében fedezetet talál. Ilyen esetekben a felek ügylete ajándékozással vegyes ügyletnek tekintendő s az állandóan követett bírói gyakorlat értelmében az ilyen vegyes ügyleteknél is megilleti az átruházót a megajándékozott durva hátlansága miatt a megtámadási jog, különösen olyan esetben, ha az ügylet túlnyomó részben ajándékozás. (K. P. III. 1030/1938.).

13. Ha a házastársak a házasság tartama alatt az általuk vett ingatlan tulajdonjogát akár természetben, akár eszmei há-

* Ebben a rovatban közölt jogesetek közül azokat, amelyek a Buda pesten székelő bíróságok állásfoglalásait tartalmazzák részben a közvetlenül rendelkezésünkre bocsátott határozatok, részben pedig a „Jogi Hírlap”, „Magyar Jogi Szemle” című szaklapok, a vidéken székelő bíróságok állásfoglalásait pedig a Szegeden megjelenő „Jog” című szaklap közlései alapján dolgozzuk fel és adjuk közre, az illetékjogi határozatokat pedig túlnyomó részben az „Illetékügyi Közöny” című szaklap közlései nyomán.

nyadrészben megosztották és a tulajdonjog javukra ennek megfelelően kebelezetett be, a megosztás szerint a nőnek jutott rész, vagy hányad a nő *külön vagyónává* válik, amelynek tulajdonjoga és hasznai felett a rendelkezési jog a nőt illeti meg. (K. P. V. 1639/1938.).

14. A *joglemondásnak* határozottnak és kifejezettnek kell lenni, tehát szorosan értelmezendő és csak oly igényre vonatkozhatik, amelyről a lemondó félnek a lemondási nyilatkozat megtételekor tudomása volt. (K. P. II. 2470/1938.).

15. A házasságkötés előtt a közös gazdálkodás eredményeként szerzett vagyon is *közszerzeménynek* tekintendő. (K. P. I. 2900/1938.).

16. Az állandó bírói gyakorlat által alkotott anyagi jogszabály értelmében *a szülő abban az esetben köteles a fiának önhibáján kívül különélésre kényszerült vagyontalan és keresettel nem bíró feleségét eltartani*, ha a feleségét az önálló vagyonnal nem rendelkező fiú szülei beleegyezésével a szülők által rendelkezésre bocsátott lakásba s a szülői vagyonba vitte házastársul és a fiú egészben, vagy túlnyomórészt a szülői vagyon megmunkálásában a szülők gazdaságában, üzletében, vagy más kereső foglalkozásában fejti ki üzleti alkalmazotti tevékenységét. (K. P. III. 2049/1938.).

17. Arról, aki a hagyatékot illetően nem csak mint hagyományos van érdekelve a pótvégrendelet alapján, hanem mint az örökagyó testvérenek a leánya, törvényes oldalági örökös is s mint ilyen nemesak együtt lakott a többi összes érdekelttel, abban a községben, hol a hagyaték tárgya, ingatlanok feküdtek, hanem testvére volt annak a félnek, aki a hagyatéki tárgyaláson kijelentette, hogy a pótvégrendeletet el nem fogadja és a hagyatéknak a törvényes örökösödés rendjének megfelelő átadását kéri; jogszerűen lehet feltenni azt, hogy a pótvégrendelet kifejezett elfogadásával részesült *osztályról* tudomással bírt, s így a tárgyalásról szabályszerű idéztetése ellenére való elmaradásából azt a következtetést kell levonni, hogy a hagyatéki osztályhoz hozzájárult. (K. P. III. 2210/1938.).

18. A *tulajdonostárs* az általa végzett házkezelésről és azal kapcsolatos bevételek és kiadásokról a *többi tulajdonostársnak számadással tartozik*. Ez a számadás pedig csak akkor örízhető ellen és fogadható el, ha a számadó fél a számadás egyes tételeit igazoló okiratokkal együtt terjeszti a számadást követelő

fél elé. Az ilyen okiratokat a számadó fél köteles eredetiben is felmutatni. (K. P. VI. 1664/1938.).

19. A házasság alatt keletkezett tartozások közös tartozásoknak vélelmezendők éppen úgy, mint a házasság alatt szerzett vagyon közszereménynek. Ezzel a vélelemmel szemben az, hogy valamely tartozás kizárólag csak az egyik házastársat terheli, külön bizonyítandó. (K. P. I. 3433/1938.).

20. A közeli hozzátartozók közötti vagyonátruházás ingyenes voltának vélelme csak a köteles rész javára áll fenn. Mégis az a tény, hogy amíg a házasság alatt szerzett összes többi ingatlant a házastársak közösen vették és azok tulajdonjogát mindketőjük nevére iratták s másrésről az egyik házastársat anyjától vásárolt ingatlanra vonatkozó adásvételi szerződést csak saját maga írta alá, s az ingatlan tulajdonjoga is egyedül az ő nevére kebeleztefett be, nyilvánvalóvá teszi, hogy erre az ingatlanra a házastársaknak megegyezése megtörtént akként, hogy az egyik házastárs ezt az ingatlant a másik házastársnak engedte át s ez az ingatlan egészben ennek a házastársnak különvagyonává válik. (K. P. I. 3433/1938.).

21. A Kúria 1011. számú elvi határozata értelmében a köteles rész szempontjából a törvényes házasságból származott és a házasságkötéssel utólag törvényesített gyermekek között semmi különbség sincs. Ennek következtében az utólagos házassággal törvényesített gyermek nemcsak abból a vagyonból követhet köteles részt, amelyet szülője az ő születése után ruházott át ingyenesen a törvényes házasságból származott gyermekeire, hanem a törvényesített gyermek születését megelőzően ilyen módon átruházott vagyonból is. A Kúria 421. számú elvi határozatában kijelentett az a jogszabály, hogy az utólagos házassággal való törvényesítés a törvényes házasságból származó gyermeknek már előbb, vagyis az utólagos házasságkötés előtt szerzett jogait nem sértheti, nem áll ellentétben az 1011. számú elvi határozatban kinyilvánított jogi állásponttal, A 421. számú elvi határozat ugyan is csupán általánosságban nyilvánítja az utólagos házassággal törvényesített gyermek születése előtt való törvényes házasságból származott gyermekek szerzett jogait a törvényesítés által nem sérthetőknek anélkül, hogy ezek között az előbbiek javára történt s a törvényesített gyermek köteles részt sértő vagyonátruházáson alapuló jogát megemlítenie anélkül, hogy az átruházás alapját szolgáló esetben a törvényesített gyermek nem is a törvényes házasságból származó gyermekkel, hanem idegen kedvez-

ményezettel szemben igényelte az ajándékozással megsértett köteles részét. Amikor tehát az 1011. számú elvi határozat bár a 421. számú elvi határozatban foglalt általános szabályra hivatkozással azt mondta ki, hogy a köteles részt sértő vagyonátruházáson alapuló jog nem tartozik azok közé a jogok közé, amelyekre a 421. számú elvi határozat a törvényes házasságból származó gyermekek védelme érdekében utal, az utólagos házassággal törvényesített gyermek köteles részének kérdését a törvényesítést megelőzően, törvényes házasságból származott gyermekekkel szemben anélkül döntötte el, hogy a 421. számú elvi határozattal ellentétbe került volna, hanem az ebben a határozatban kifejezett jogszabályt tovább fejlesztette. (K. P. I. 4821/1938.).

22. Az 1876:XVI. t.-c. 5. §-ának az a követelménye, hogy az írásbeli magánvégrendeletknél a végrendelet helyének és időpontjának kitétele szükséges, az írásbeli magánvégrendeletek minden nemére s így a törvény 32. §-a szerint való kiváltságos végrendeletre is vonatkozik. Különbö a keletkezés, mint egyik érvényességi kellék tekintetében a végrendeletkezés egységessége szükséges. A végrendeletkezés az aláírással nyer befejezést, az aláírás pedig a végrendelet keletkezése nem volt, s a keletet utólag nemcsak, hogy nem az örökös írtá arra, hanem annak utólagos reávezetése nem is az ő jelenlétében történt. Ennélfogva a végrendeletet már ebből az okból is érvénytelennek kellett nyilvánítani. (K. P. I. 1910/1938.).

23. A leszármazó örökösnek kielégítése fejében történő lemondás esetén a kielégítés jogérvényességéhez a kötelesrész teljes értékének kiszolgáltatása meg nem kívánható, hanem a kielégítés megtörténtnek veendő s az annak fejében történt lemondás joghatálya a lemondó ivadékára akkor is kiterjesztendő, ha a lemondó kielégítésül köteles részénél kevesebbet, de egyébként kielégítésre alkalmas komoly ellenértéket kapott. (K. P. I. 2701/1938.).

24. Az örökbefogadási szerződés hatálytalanítása iránt indított keresetet elutasító ítéletnek anyagi jogereje kiejtőd a pert indító fél örökösére is. Az örökös azonban a perben el nem bírált valamely más magatartás miatt az örökbefogadási szerződést csak akkor támadhatta volna meg, ha az örökös az ebből az okból való megtámadás szándékát kifejezte volna, de ennek a jogának érvényesítésében a haláláig akadályozva lett volna. (K. P. I. 3810/1938.).

25. Ha a *végrendeletnek* azt a kitételét, hogy „Ezen végrendekezésem négy tanú előtt felolvastatott“ a végrendelet érvényességének fenntartása érdekében (favor testamenti) akként kell és lehet is magyarázni, hogy az okiratnak végrendeletként való elismerése négy tanú együttes jelenlétében az örökhagyó részéről megtörtént és az a végrendeletben is igazolva van, a „hitelesített“ kifejezés ellenben már kétséget hagy fenn aziránt, hogy az a végrendeletnek az örökhagyó, vagy a tanúk részéről történt aláírására vonatkozik-e és így annak az 1875:XVI. t.-e. 5. §-ában megkívánt olyan értelmet tulajdonítani, hogy az a végrendeletnek az örökhagyó részéről történt aláírását kétségtelenül igazolja, nem lehet, ezért a Kúria a végrendeletet hatálytalanított. (K. P. I. 3555/1938.).

26. Az örökhagyó részéről testvéreire történt vagyontáruházás tekintetében helyesen alkalmazott jogszabály, hogy *a közeli rokonok közt történt vagyontáruházasok a köteles részre jogosult örökösökkel szemben ingyeneseknek vélelmezendők* s az ügyletekről készült okiratoknak az ellenérték kifizetését elismerő tartalma, sőt a pénz átadásának bizonyítása a visszterher valóságos kikötésének és szolgáltatásának megállapításához nem elegendő, hanem az ügylet visszterhes voltát vitató fél az ellenérték valóságos kifizetését tehát nemcsak annak átadását, hanem azt is bizonyítani tartozik, hogy a vagyon megszerzője a magából teljesített, vagyis ellenérték kifizetésére megfelelő vagyoni ereje volt. (K. P. I. 3810/1938.).

27. Annak a kérdésnek az elbírálása szempontjából, hogy a felperesnek a jövőben lejáró követelése az alperes vagyonában meglévő fedezet elégtelen volta miatt veszélyeztetve van-e és hogy ennek következtében a felperes jogosan kérheti-e követelésének biztosítását, nem a kereset indítás, hanem az ítélethozatal idejében fennálló értékeket kell alapul venni. Mert e szerint a eselekvő vagyon értékének és a tartozások összegének az aránya nem nyújt alapot annak a megállapítására, hogy a felperes követelése veszélyeztetve van, s mert a követelés veszélyeztetett voltára a felsorolt egyéb körülményekből sem lehet alapos következtetést vonni, felperes *kötelesrésze tekintetében előzetesen létrejött osztályos egység* alapján biztosítást nem igényelhet. (K. P. I. 4000/1938.).

28. A *köteles rész* kiszámításánál általában a hagyatékhöz tartozó minden vagyon az örökség megnyíltakor volt értékben

kell számításba venni. Elvileg azt a szabályt kell alkalmazni olyankor is, amikor az örökség megnyílt olyan időre esik, amelyben a gazdasági viszonyok következtében az egyes vagyontárgyak belső értékét a valóságnak megfelelően kifejezésre juttató forgalmi árak ki nem alakulhattak. Ilyen esetben is az egyes vagyontárgyaknak az örökség megnyíltakor volt valóságos értékét kell tehát megállapítani és a kötelesrész kiszámításánál alapul venni. Ennél a megállapításnál azonban nem irányadók a rendkívüli gazdasági viszonyok, vagy a rendes áralakulást kizáró egyéb körülmények között kialakult forgalmi árak, hanem egyéb adatoknak s így különösen a rendes gazdasági viszonyok helyreállítása után kialakult forgalmi áraknak és az értékek ugyancsak rendes gazdasági viszonyok között befolyásoló egyéb körülményeknek a figyelembe vételével kell a valóságos értéket megállapítani és ezt az örökség megnyíltakor volt valóságos értéként is számításba venni. (K. P. I. 3978/1938.).

Szerkesztői üzenetek

J. A. A magyar jogszolgáltatás érdekeit semmiképen sem szolgálja az a késedelmeskedés, ami a visszacsatolt felvidéki területekre a közjegyzői kinevezéseknél tapasztalható. 24 állásra való kinevezés bizonynyára körülményes informálásokat és utánjárásokat igényel, azonban mindez már az elmúlt 4 hónap alatt megtörténhetett volna. A késedelem a jogbiztosság és a jogkereső közönség evidens hátrányára van. Értesülésünk szerint különben a pályázókkal szemben még igazolási eljárást fognak lefolytatni úgy, hogy a kinevezések a legjobb esetben is csak március végére várhatók.

D. L. Nekünk is minden okunk meg van — legalább is a kérdések józan mérlegelése szerint — feltenni, hogy a 4500/1939. I. M. számú rendeletnek, ha az ellen bizonyos vonatkozásokban kifogás is emelhető, sikerült a rendezett kérdéseket nyugvó pontra juttatni. Különösen feltehetjük, hogy azok a sok, különösen a kuliszák mögött való akciók meg fognak szünni. Elvégre el tudunk képzelni nemesebb és hivatásszerűbb közjegyzői ténykedést is, mint nem mindenkor loyális eszközökkel nyomozni, nyilvántartani s felhasználni a többi közjegyzők jövedelmi adatait.

D. D. Az osztálykivonatok kiállítása tekintetében, bár nincs is egységes közjegyzői gyakorlat, általánosságban azonban nem lehet állítani, hogy az egyes közjegyzők készíttette osztálykivonatok a célnak és a törvényes intencióknak nem felelnek meg. Amíg törvényes normák nem rendezik a kérdést, addig a gyakorlat is divergens lesz s addig a kérdéstről újabbat, mint e közlöny 1935. évfolyamában a 145. és következő oldalakon néhai Galánffy János dr. s a 195. és következő oldalakon pedig Králik Árpád dr. kitűnő cikkeiben találhat az érdeklődő, nem igen lehet írni. Különben helyes cikkét ebből az indokból nem közölhetjük. Más tárgy tekintetében megfelelő írásainak készsége adunk helyet. — A különélési tanúsítvány tekintetében álláspontját nem oszthatjuk. Az 1930:XXXIV. t.-c. 56. §-ának abban a rendelkezésében, hogy a fél az elhagyás és az elhagyás helyesebben különélés tartama tekintetében bizonyítékairól közjegyzői tanúsítványt tartozik bemutatni, benne foglaltatik az is, hogy ha a bíróság szükségesnek látja, bizonyítékot követelhet a tekintetben is, hogy ki volt az elhagyó fél s amennyiben ez a folyamodó, mi volt az elhagyásnak oka. Ilyen tárgyú tanúsítvány kiállítását a kir. közjegyző sem az 1874:XXXV. t.-c. 56. §-ára, sem pedig más törvényhelyre hivatkozással meg nem tagadhatja. Véleményünk szerint tehát, amikor a tanúsítvány kiállítását a beküldött levelében írt, de a fentiek szerint nem megfelelő indokolással megtagadta, nem járt el helyesen. Arról, hogy, ha a közjegyzőnek nem a saját hibájából kétszer kell kiállítania a különélési tanúsítványt, a szegényjog alapján való díjmentesség fennáll-e, még szó lehet.

H. E. Magunk is úgy látjuk, hogy a gyámhatóságok, ha amint sajnos a legtöbb esetben történni szokott, minden legjelentéktelenebb kérdésben is ügyészi véleményt kérnek, amellett, hogy az ügyek elintézését jelentősen késleltetik, saját maguk szolgáltatnak indokot a gyámhatóságok jelenlegi formájában való fenntartása felett való töprengésre.

K. D. A 4500/1939. I. M. rendelet a székesfőváros XI. kerületében egy új állást rendszeresített s így a XI. kerületben 2 állás lett. Egyik a régi állás, a másik a meghatározott területen tartani köteles székhelyvel szervezett új állás. A régi állásról a közjegyzőt áthelyezték a XII. kerületbe s a két állásra áthelyeztek két közjegyzőt, azonban annak megjelölése nélkül, hogy melyik fog a régi s melyik az új álláson működni. Így ha ezt a kérdést csupán az áthelyezési rendeletek alapján óhajtának eldönteni, némi nehézségekkel nyilván meg kellene küzdeni.

A Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézete közleményei :

M e g h i v ó.

A Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézetének 1939. évi **Rendes Közgyűlését** az Országos Kaszinónak Budapest, IV., Semmelweis-utca 1. sz. alatt lévő földszinti külön termében 1939. évi március hó 24. napjának (péntek) d. u. 1/2 6. órájára tűztem ki, melyre az Intézet tagjait meghívom.

Az ügyrend 9. §. 2. bekezdése értelmében utalok a Kir. Közjegyzők Közlönye 1939. évi 2. számára, amelyben az 1938. évi zárszámadás, vagyonsmérleg és költségvetési előirányzat közzétételik.

A közgyűlés évében az egy-egy közjegyzőre eső járulék havi összegét az intézőbizottság a Nyugdíjszabályzatban minimálán Ötven (50) pengőben állapította meg.

Tárgysorozat.

1. Határozathozatal az 1938. évi zárszámadásra vonatkozó jelentés és felmentvény tárgyában.
2. A költségvetési előirányzat felülvizsgálása.
3. Az ellenőrző bizottság tagjainak megválasztása.
4. Esetleges indítványok.

Kelt Budapesten, 1939. évi február hó 20. napján.

Dr. CHOLNOKY IMRE s. k.
elnök.

P. H.

VAGYON :

Mérleg-számla 1938. évi december 31.-én.

TEHER :

	Pengő	fill.	Pengő	fill.	Pengő	fill.	Pengő	fill.
1. Értékpapírok.								
2. Betétkönyvre elhelyezve.			471	—				
3. Folyó-számla házközlési számla			380	—				
4. Ingatlan számla			16678	74			354567	70
5. Hátralékos járulékok :			472210	—			47018	51
Budapesti Kamara	365	—						
Debreceni Kamara	390	—						
Pécsi Kamara	410	—						
Szegedi Kamara	150	—						
Szombathelyi Kamara	2897	39						
Közjegyzőjelöltek járulék hátraléka	338	—	4550	39				
			494290	13				
							494290	13

EGYENLEG
mint tiszta vagyon
1937. december 31.-én
Vagyonszapókulat
1938. december 31.-én
Házon lévő tartozás
mint banki követelés

P. H.

Dr. CHOLNOKY IMRE s. k.
elnök.

KIADÁS

Eredmény-számla 1938. évi december 31.-én

BEVÉTEL

	Pengő	fill.	Pengő	fill.	Pengő	fill.	Pengő	fill.
Költségek :								
Póstadíjak nyugdíjkiutalások után								
Folyószámla költségeként, kinetári illeték és póstadí- jak befizetett járulékok után	265	23					291	55
Póstai befizetési lapokért és portó költség	473	77					26	66
Tiszti fizetés és jutalmak	120	40					34941	63
Kézipénztár	980	—					10881	15
Egyéb kiadások	413	34						
Kifizetett végellátás és segélyek :			2717	39				
Nyugdíjak	95470	—						
Arvaelítási díjak	4010	—						
Segélyek	11640	—	11120	—				
Bevételi többlet 1938. december 31.-én			47018	51				
			160855	90			160855	90

Járukébevételek 1933. évben
Kamatjövedelem :
Szelvényjövedelem:
Házbérjövedelem :
Ebből kiadások folyószámla
kivonata szerint

P. H.

Dr. CHOLNOKY IMRE s. k.
elnök.

**ELŐIRÁNYZAT
az 1939. évre.**

	BEVÉTEL		KIADÁS	
	Pengő	fill.	Pengő	fill.
BEVÉTELEK :				
a) járulékbévételek	134000	—		
b) az Intézet bérházának hozadéka 1939. évben	37800	—		
összes előirányzott bevétel :	171800	—		
KIADÁSOK :				
a) végellátásra és segélyekre			115000	—
b) 10 % felmerülhető nyugdíjakra és segélyekre			11500	—
c) költségekre			2500	—
d) adósság törlesztésére és kamatára			42800	—
összes előirányzott kiadás :			171800	—
Összes előirányzott bevétel	171800	—		
Összes előirányzott kiadás	171800	—		

Dr. CHOLNOKY IMRE s. k.
elnök.

P. H.

A kir. közjegyzőhelyettesek és jelöltek állásközveti-
tését a Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos
Egyesülete látja el. (Cím: Gyöngyössy Arisztid dr. kir.
közjegyzőhelyettes, Budapest, VIII., József-körút 2.)

Kéziratokat vissza nem küldünk s azok megőrzését
nem vállaljuk.